

ROZHODNUTÍ

Kárný senát Nejvyššího správního soudu složený z předsedy Mgr. Radovana Havelce a členů JUDr. Lubomíra Ptáčka, JUDr. Renáty Golkové, JUDr. Pavla Klaila, JUDr. Petra Poledne a JUDr. Olgy Pouperové projednal v ústním jednání konaném ve dnech 26. 5. 2016 a 6. 6. 2016 návrh **předsedy Krajského soudu v Ústí nad Labem** na zahájení kárného řízení ze dne 9. 12. 2015 proti **Mgr. M. Z., soudci Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci**, a rozhodl

t a k t o :

Mgr. M. Z., nar. X
soudce Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci,

I.

se podle § 19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů,

u z n á v á v i n n ý m , že

publikací svých článků „Dopis dezorientovaného běžence“ dne 23. 8. 2015 a „Zpráva o putování do Němec“ dne 6. 11. 2015 na webu www.pravyprostor.cz, obsahujících příběhy, v nichž jsou hrubě neobjektivním a dehonestujícím způsobem vykresleni migranti, pracovníci neziskových organizací a občanskí aktivisté, a to za použití vulgarismů, sexuálních a násilných narážek,

porušil povinnosti soudce, vyplývající pro něj z ustanovení § 80 odst. 1 a 4 zákona č. 6/2002 Sb.,

tedy

zaviněným jednáním narušil důstojnost soudcovské funkce,

tím spáchal

kárné provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.,

a za to se mu ukládá

podle § 88 odst. 1 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb. **kárné opatření ve formě d ů t k y .**

II.

s e podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů,

z p r o š ť u j e

kárného obvinění pro skutek spočívající v tom, že publikací článku Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě dne 25. 9. 2015 na webu www.pravyprostor.cz, vykazujícího znaky extrémní a politické publicistiky, za použití řady vulgarit a sexuálních či násilných narážek, které nelze omluvit licenci volné autorské tvorby, porušil zásady soudcovské etiky, čímž narušil důstojnost soudcovské funkce a ohrozil důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů, v rozporu s povinnostmi soudce vyplývajícími pro něj z ustanovení § 80 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., § 80 odst. 2 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb. a ustanovení § 80 odst. 4 zákona č. 6/2002 Sb.,

protože skutek **není kárným proviněním.**

O d ů v o d n ě n í :

Obsah kárného návrhu a vyjádření kárně obviněného

Návrhem podaným u Nejvyššího správního soudu, jako soudu kárného, dne 18. 12. 2015 bylo zahájeno kárné řízení proti Mgr. M. Z., soudci Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, působícím na insolvenčním úseku toho soudu. Z návrhu se podává, že Mgr. Z. (dále též „kárně obviněný“) publikací tří článků na webu www.pravyprostor.cz (konkrétně článků *Dopis dezorientovaného běžence* ze dne 23. 8. 2015, *Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě* ze dne 25. 9. 2015 a *Zpráva o putování do Němec* ze dne 16. 11. 2015) zaviněně porušil své povinnosti soudce vyplývající z ustanovení § 80 odst. 1, odst. 2 písm. b) a odst. 4 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (dále jen „zákon č. 6/2002 Sb.“), neboť narušil důstojnost soudcovské funkce a ohrozil důvěru v nezávislé, odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Dle názoru kárného

navrhovatele uvedené články představují extrémní politickou publicistiku a obsahují vulgaritu a sexuální či násilné narážky, což odporuje zásadám soudcovské etiky, přičemž takový postup nelze omluvit licencí volné autorské tvorby. Tohoto jednání se kárně obviněný dopustil přesto, že si jako dlouholetý soudce musel být svých profesních povinností vědom; nadto byl v bezprostředně předcházejícím období za podobnou činnost již potrestán udělením výtky.

Uvedená výtky byla kárně obviněnému uložena za publikování autorských textů na serverech *Pravý prostor*, *D-FENS* a *K zamyšlení*; jednalo se konkrétně o články *Zpráva o stavu české justice* ze dne 27. 1. 2015, *Testament švédského imáma* ze dne 1. 3. 2015, *Bůh ochraňuj má lidská práva před ochránci lidských práv* ze dne 11. 4. 2015 a *Žádost o propuštění z vyšetřovací vazby* ze dne 17. 5. 2015. S Mgr. Z. byla tato jeho publikační činnost vedením Krajského soudu v Ústí nad Labem projednána a byl upozorněn na její nevhodnost z pohledu výkonu soudcovské funkce. Kárně obviněný uznal, že uvedené články mohly vyvolat pochybnosti veřejnosti o jeho nestrannosti, tedy že v těchto případech překročil hranici soudcovské etiky; zavázal se jí tedy v další literární činnosti respektovat. Z úřední dohledové činnosti nicméně kárný navrhovatel zjistil, že kárně obviněný ve zveřejňování textů obdobného obsahu i nadále pokračuje.

Pokud jde o články, které jsou předmětem tohoto kárného návrhu, Mgr. Z. se dle kárného navrhovatele zaměřuje na problematiku běženců a krize s tím spojené, nevyjadřuje se k ní však korektně a uměřeně. Kárně obviněný především zřetelně vystupuje proti běžencům, které zesměšňuje a napadá; z obsahu článků jsou patrné nepřímé hodnotící postoje těchto osob, což může navozovat otázku, zda by v případech, kdy by rozhodoval o jejich právech, rozhodoval nestranně. Jde o téma společensky velmi citlivé a konfliktní, přičemž uvedené články vedou k vyhrocování vypjaté společenské atmosféry k otázkám běženců. Obdobným způsobem vystupuje kárně obviněný ve svých článcích též ve vztahu k homosexuálům, ženám, humanitárním pracovníkům a v některých případech i ke konkrétním osobám, které lze z kontextu článků identifikovat. Předmětné články obsahují též jasné vulgární útoky (rovněž vůči ztotožnitelným osobám) a sexuální podtext, a to bez jasné souvislosti s tématem. Dle názoru kárného navrhovatele není použití nadsázky v těchto případech vhodné, neboť samotné hanlivé výroky tím neztrácejí svou urážlivost a na jejich uveřejnění není žádný veřejný zájem. Ani užitá satirická forma pak nemůže odůvodnit bulvárnost a negativní poselství jejich obsahu.

Konkrétně kárný navrhovatel v článku *Dopis dezorientovaného běžence* poukázal na fakt, že humorná zápletka má spočívat v tom, že se navzájem postrílejí dvě skupiny humanitárních pracovníků. Článku *Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě* kárný navrhovatel především vytýká popsanou přeměnu „*Musulmanské Lhoty*“ na stále radikálnější základnu teroristů. Při tom se zmiňuje, že zde dochází k popravám (starosty, velitele opozičních uskupení a jinověrců), k usekávání rukou (radních), uřezávání hlav odpadlíkům od islámu, shazování homosexuálů z věže a kamenování jezidských sexuálních otrokyň. Článek *Zpráva o putování do Němec* zase obsahuje, mimo jiné, výrok, že „*vrchní ochránce lidských práv OSN ze Saudské Arábie vyčinił personálu za jeho nelidskost a divil se, jak mohou zajišťovat lidská práva, když tu není kat.*“

Bez významu není dle kárného navrhovatele taktéž mediální prostor, kde byly nyní posuzované články publikovány. Server *Pravý prostor* vyjadřuje totiž extrémně pravicové politické názory, přičemž články Mgr. Z. z tohoto kontextu obsahem ani formou nikterak nevybočují. Na tomto serveru kárně obviněný publikuje pravidelně.

Kárný navrhovatel upozornil, že postavení soudce je dáno zákonem č. 6/2002 Sb., kde jsou některá pravidla soudcovské etiky přímo stanovena, jiná lze dovodit výkladem [pro nyní posuzovanou věc jde zejména o ustanovení § 80 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 4]. Podle konstantní judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), na níž kárný navrhovatel blíže odkázal, nestačí, že soudce je subjektivně nestranný, ale musí se jako takový objektivně jevit též v očích stran a veřejnosti. Přitom je nutno pozorně přihlížet ke všem objektivním skutečnostem, které (třebas i bezděčně) snižují důvěryhodnost osoby soudce a oslabují záruky jeho nestrannosti. Nestrannost nejenže musí být dána, ale musí se taktéž průkazně navenek jevit, že je dána. Tímto úhlem pohledu je pak třeba interpretovat povinnosti soudce uvedené ve zmiňovaných ustanoveních zákona č. 6/2002 Sb. Z judikatury ESLP, Ústavního soudu, ale i rozhodování kárných senátů, dle názoru kárného navrhovatele vyplývá, že postavení soudce není srovnatelné s běžným občanem a zejména jeho politická práva jsou tímto postavením výrazně omezena. Jedná se zejména o svobodu slova a projevu, striktně omezenou v případech právního tajemství, vztahující se v různé míře na konkrétní kauzy, a také na všechny činnosti, které by mohly mít za následek pochyby o nepodjatosti soudce. Jde tedy zejména o politické názory a politickou činnost ve vlastním smyslu. To může být důvodem podjatosti v řadě případů. Pokud se například soudce prezentuje jako příznivec konkrétní politické strany nebo názoru, může se cítit podjatá strana, která zastává a prezentuje názory opačné. Stejně tak, vystupuje-li soudce jako příznivec konkrétního podnikatele nebo podniku, může se cítit podjatá konkurence tohoto podniku, atd. To jsou důvody, proč zákon omezuje mimopracovní činnost soudce prakticky jen na správu vlastního majetku, na činnost pedagogickou a na volnou uměleckou tvorbu. Pokud se soudce rozhodne pro publicistiku, jedná se o činnost hraniční a měl by k podobným otázkám velmi pečlivě přihlížet (tedy směřovat příspěvky na maximálně neutrální témata, zaměřená především odborně či pedagogicky, využívat k tomu neutrálně zaměřená media, apod.). Ani soudci jistě nelze upřít právo veřejně šířit své občanské a politické postoje (včetně názorů kritických) musí však přitom postupovat zdrženlivě, aby nezavdal pochybnosti o nezávislém, nestranném a spravedlivém rozhodování soudů a nenarušoval důstojnost soudcovské funkce. Tuto hranici Mgr. Z. dle kárného navrhovatele překročil. Z uvedených důvodů kárný navrhovatel navrhl, aby za vytýkané jednání bylo kárně obviněnému uloženo kárné opatření ve formě snížení platu o 15 % na dobu šesti měsíců.

Kárně obviněný ve svém vyjádření ke kárnému návrhu uvedl, že kárný navrhovatel neprokázal jeho autorství předmětných článků; on sám pak tuto domněnku nepotvrzuje. Pokud jde o samotný obsah jednotlivých článků, kárně obviněný poukázal na fakt, že se dle jeho názoru nejedná o publicistiku, ale o satiru, která je ze své podstaty subjektivní a nelaskavá. Nelaskavé, ba místy vulgární, byly například i knihy *Osudy dobrého vojáka Švejka* či *Černí baroni* a řada dalších děl světové literatury. Dále kárný navrhovatel neupřesnil, v čem konkrétně spatřuje vytýkané sexuální a násilné narážky či propagaci nějakého politického názoru, případně zastávání postojů nějaké politické strany. Kárně obviněný ve vytýkaných člancích nic takového nenachází, sám přitom není členem ani

příznivcem žádné politické strany. V žádném ze článků není taktéž nikdo konkrétně jmenován; pokud by se snad někdo v některé z postav poznal, může se ochrany svých práv domáhat cestou civilní žaloby.

Dále kárně obviněný nechápe, co kárný návrhovatel míní pojmy „*neutrální média*“ a „*neutrální téma*“. Kárně obviněnému tedy není jasné, jak má tato média a témata poznat; v případě neutrálního tématu ho napadá pouze možnost, že by měl psát výhradně o tom, co nikoho nezajímá. Vytýkané články jsou výsledkem volné umělecké činnosti, kterou zákon č. 6/2002 Sb., povoluje. Soudci nelze upírat nezávislé myšlení a názor a má také právo je svobodně vyjadřovat, a to i uměleckými prostředky. Dále kárně obviněný poukazuje na fakt, že z obsahu žádného článku nevyplyvá, že by autorem měl být soudce a pozastavuje se nad tím, jak tuto skutečnost zjistil kárný návrhovatel. Pokud jde o weby, kde byly články publikovány (*Pravý prostor* a *D-FENS*), v žádném případě se nejedná o extrémně pravicové stránky. O tom svědčí i fakt, že na těchto webech publikují i autoři jako M. Š. či F. M.; ti přitom publikují současně i na webech jako jsou *Neviditelný pes*, *iDnes*, *Lidovky*, apod. Kárně obviněný popírá též použitelnost kárným návrhovatelem citované judikatury na daný případ. V případě věci *Guja proti Moldávii* (č. 14277/4, rozhodnutí ze dne 12. 2. 2008) se jednalo o zveřejnění interní korespondence místopředsedy moldavského parlamentu s generálním prokurátorem, prokazující pokusy o ovlivnění prokuratury v konkrétních kauzách. Pan Guja se přitom při zveřejnění těchto informací identifikoval jako prokurátor. Pokud jde o nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV ÚS 23/05, zde šlo o zveřejnění (údajně) nepravdivých informací o soudci, s odkazem na svobodu projevu dle článku 17 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Oproti nyní posuzovaným případům tedy nešlo o satirický fejeton a jednalo se o kritiku konkrétní osoby.

Kárně obviněný celou věc považuje za hrubý zásah do ústavně zaručené svobody projevu a pokus o prosazení cenzury. Vzhledem k tomu, že kárný návrhovatel neprokázal žádné ze svých tvrzení a zejména s ohledem na fakt, že návrh opírá o právní výklady, které jsou v hlubokém rozporu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s čl. 17 Listiny i judikaturou, na kterou dokonce sám odkazuje, kárně obviněný navrhl, aby byl kárného obvinění zproštěn v celém rozsahu.

Na vyjádření kárně obviněného zareagoval kárný návrhovatel replikou, ve které poukázal na konkrétní pasáže článků *Testament švédského Imáma* a *Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě*, které, dle jeho názoru, pod záštitou humoru a sarkasmu staví nejhorší extrémní případy, ke kterým dochází v muslimských společnostech, jako standardy jejich chování, což podporuje nežádoucí stereotypy ve společnosti. Pokud jde o článek *Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě* (prvně zmiňovaný článek není předmětem kárného návrhu – pozn. kárného senátu), výše zmiňované výtky k vyznění jednotlivých článků spojuje kárný návrhovatel zejména s následující pasáží: „*Každé pondělí byly organizovány trhy s jezídskými sexuálními otrokyněmi, ve středu se konalo veřejné uřezávání hlav odpadlíků od Islámu, v pátek shazování homosexuálů z věže obecního minaretu a v neděli kamenování jezídských sexuálních otrokyň za to, že mezi pondělkem a nedělí provozovaly mimomanželský sexuální styk.*“ Dle názoru kárného návrhovatele jde v dané věci o nalezení rovnováhy mezi ústavními principy, kterými jsou nezávislost výkonu soudní moci na straně jedné a právo

soudce na svobodu projevu na straně druhé. Tím, že se Mgr. Z. stal dobrovolně soudcem, akceptoval fakt, že toto právo nemůže vykonávat ve stejném rozsahu jako běžný občan, což platí i pro svobodu uměleckého projevu.

Ústní jednání a provedené dokazování

Na nařízeném ústním jednání, konaném dne 26. 5. 2016, kárný návrhovař zdůraznil, že za exces z pravidel soudcovského chování nepovažuje samotný fakt, že se kárně obviněný věnuje publikační činnosti. Problematické dle jeho názoru je, že se v této činnosti zaměřuje na určité skupiny osob, které vykresluje zjednodušujícím, tendenčním a dehonestujícím způsobem, čímž vyhrocuje společenskou diskuzi zejména v otázce uprchlíků a různých menšin. Fakt, že soudce je při výkonu svobody projevu částečně omezen, přitom vyplývá i z judikatury tohoto kárného soudu (zde kárný poukázal na rozhodnutí ze dne 20. 5. 2015, č. j. 13 Kss 1/2015 - 112) a lze jej dovodit i z existence ústavního principu práva na spravedlivý proces. Z tohoto pohledu by tedy soudce neměl ve svých veřejných vyhlášeních narušovat presumpci své nestrannosti. Publikované články ovšem svým vyzněním nestrannost kárně obviněného ve vztahu k určitým skupinám osob zpochybňují, což ve svém důsledku snižuje i důvěryhodnost justice jako celku. Dle názoru kárného návrhovaře Mgr. Z. jistou etickou hranici překročil již publikací předchozích článků. Pokusil se s ním proto celou věc projednat, sdělil mu svůj pohled na věc a požádal jej o jistou umírněnost pro případ dalšího publikování. Kárně obviněný tento pohled akceptoval a do budoucna se zavázal ve své publikační činnosti zapojit jistou autocenzuru. S ohledem na tento fakt byla tedy předchozí publikační činnost kárně obviněného vyřešena pouze uložením výtky. Vzhledem k tomu, že kárně obviněný i po uložení výtky publikoval články podobného obsahu, kárnému návrhovaři nezbylo, než podat tento kárný návrh. Pokud jde o otázku autorství jednotlivých článků, kárný návrhovař poukázal na medailonek Mgr. Z. zveřejněný na serveru *K zamyšlení*, který byl převzat z jeho jiné publikační činnosti, konkrétně knižní tvorby z let 2011 a 2014, kdy pod svým jménem vydal knihy *Kapesní průvodce inteligentního cizozemce* a *Kapesní průvodce inteligentního neznaboha*. M. Z. je jako autor uveden též v Československé bibliografické databázi. Za situace, kdy kárně obviněný autorství předchozích článků, zveřejněných na stejných serverech, nepopřel, přičemž jde o články psané ve stejném duchu, nemá kárný návrhovař pochybnosti o tom, že je i autorem článků nyní posuzovaných.

K dotazu kárného senátu, jak vedení Krajského soudu v Ústí nad Labem celkově hodnotí kvalitu práce kárně obviněného, kárný návrhovař uvedl, že jeho pracovní výkon je dobrý a nemá k němu žádné výhrady.

Kárně obviněný ve své výpovědi především uvedl, že kárný návrhovař blíže nespecifikoval, co konkrétně shledává na jednotlivých článcích nevhodného a dehonestujícího. Dle jeho názoru jsou v nich uprchlíci vykreslováni spíše jako oběti; jde jen o reflexi toho, co se ve světě skutečně děje. Konkrétně v článku *Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě* je popsáno, jaké poměry panují na území ovládaným tzv. „Islámským státem“. Existuje nespočet mediálních zpráv o tom, že příslušníci této organizace zabíjejí bezvřerce či dokonce Muslimy šíitského vyznání, že masivně znásilňují jezidské ženy, či že homosexualitu trestají shobením z věže. Na popisu tohoto stavu lze tedy jen stěží shledat cokoliv dehonestujícího. V této souvislosti se kárně

obviněný táže, zda mají snad být tímto článkem dotčeni příslušníci uvedené organizace. Pokud jde o otázku autorství předmětných článků, kárným navrhovatelem na to dotazován nebyl, na místo toho byl rovnou podán kárný návrh, který byl současně předán serveru *Aktuálně.cz*, který proti kárně obviněnému zahájil mediální kampaň. Za této situace nehodlá kárnému navrhovateli usnadňovat důkazní situaci a své autorství proto nepotvrzuje. V této souvislosti kárně obviněný dále uvedl, že se při své publikační činnosti nikdy neprezentoval jako soudce. Tato skutečnost nebyla známa ani majitelům webů, na kterých publikuje, ani široké veřejnosti; o tom svědčí například i diskuze pod jednotlivými články, jejíž příklady citoval. Odkazuje-li kárný navrhovatel na uvedení jeho osoby v databázi autorů Národní knihovny, jde zřejmě o důsledek odborné publikační činnosti, kde jeho soudcovská profese uvedena byla. Fakt, že je kárně obviněný soudcem, se stal známým až nyní, v souvislosti s projednávaným kárným návrhem. Dobrou pověst justice tedy spíše poškozuje ten, kdo na celou situaci upozornil média. Dále kárně obviněný zopakoval svůj názor, že weby, na kterých publikuje své články, rozhodně nelze označit za extrémistické; znovu upozornil na fakt, že publikuje například i na serveru *Neviditelný pes*. Není mu rovněž známo, jakým způsobem by soudce, pohledem kárného navrhovatele, mohl realizovat své ústavně i zákonem zaručené právo literární tvorby. Pokud by publikační činnost závisela na subjektivním posuzování jejího obsahu, znamenalo by to, že by musel článek dát nejprve k posouzení svému nadřízenému či ministrovi, aby posoudili, zda nebude nějak (jakkoliv) dehonestující.

K dotazu kárného senátu, zda je autorem článků uvedených v kárném návrhu, se kárně obviněný odmítl vyjádřit. Na dotaz kárného senátu, jaký byl výstup projednání předchozí publikační činnosti s vedením soudu, kárně obviněný uvedl, že se zavázal k tomu, být nadále poněkud zdrženlivější; zavázal se též, že se nebude navážet do veřejné ochránky práv, paní Š., což také dodržel.

Na dotaz kárného navrhovatele kárně obviněný potvrdil, že byl v rámci projednání předchozí publikační činnosti požádán o větší zapojení autocenzury; je mu taktéž známo, za co mu byla v této souvislosti uložena výtku. K dotazu kárného navrhovatele, co je cílem jeho publikační činnosti na rasová témata, témata uprchlictví, apod., kárně obviněný uvedl, že jde o satiru, jejíž podstatou je zesměšnit negativní věci. Na publikační činnosti na toto téma tedy nevidí nic špatného; má současně za to, že nepřekročil hranici, za níž by se neměl pouštět.

V rámci nařízeného ústního jednání byly předsedou senátu sděleny výsledky přípravného šetření, provedeného v souladu s ustanovením § 13 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věci soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 7/2002 Sb.“).

Kárný senát se především seznámil s obsahem všech vytýkaných článků (předloženy kárným navrhovatelem v tištěné podobě):

Dopis dezorientovaného běžence

- 23. 8. 2015, <http://pravyprostor.cz>, autor M. Z.

Článek popisuje s evidentní nadsázkou fiktivní cestu Afričana do Skandinávie, s cílem získat zde bezpracné hmotné zajištění („Z instrukcí převaděčů jsem však věděl, že největší dávky jsou na severu Evropy a tak jsem se vydal na sever“). Migrant se, spolu s rodinou [„Na cestu se se mnou vypravila manželka, starší syn HIV (Hladil Impalu Vidlemi) a mladší TBC (Ten co Bacil Cvrčka)“] ocitl omylem v „Tramtárii“, kterou je bez pochybností míněna Česká republika. Zde je vřele přijat zástupci neziskových organizací, jako zdroj dotací na jejich činnost („Moc jsem jejich počínání nerozuměl, ale říkali, že dotace jsou nablas a tak do evidenčního formuláře napsali místo dvou synů dvanáct“). V Tramtárii žijí dva „kmeny“. „Sluníčka“, která jsou vykreslena jako intelektuálové, zabývající se jen zbytečnostmi a podporující migraci („Stejně jako pašeráci lidí dělají do byznysu s imigranty, na rozdíl od pašeráků však peníze nechtějí od uprchlíků samotných“) a parazitující na práci „Xenofobů“. Ti jsou podáni jako běžní pracující lidé, jimiž „Sluníčka“ pohrdají „a jen s velkým sebezapřením si od nich berou polovinu jejich výdělku pro svou obživu, prostřednictvím státních daní a dotací“. Příběh končí přestřelkou dvou neziskových organizací o uprchlíky, jakožto zdroje dotací.

Zpráva o putování do Němec

- 16. 11. 2015, <http://pravyprostor.cz>, autor Miloš Z.

V článku je s evidentní nadsázkou popsán příběh Afričana, vydávajícího se za syrského uprchlíka („Bohužel to s brzkým propuštěním vidím bledě. Na vině jsou ty syrské pasy, které jsem pro celou naši skupinu zakoupil v Turecku. Domorodcům je podezřelé, že jsme se všichni narodili 2. ledna a podle pasů jsme šestnáctileté syrské dívky.“), který je na cestě do Německa zadržen v České republice a umístěn do záchytného střediska v Jezové. Hrdina příběhu si stěžuje: „Po nástupu mi sebrali laptop, Ipod, Iphon, satelitní meteorostanici, padělek syrského pasu a 5 000 liber, které jsem si poctivě vydělal už v Gambii uspokojováním choutek hnusných anglických turistek (...) Bohužel jsem vycítil, že mí přátelé dávají vinu mně, když jsem je navedl do nesprávného vlaku. Jsem totiž, milí rodičové, rozený smolař. Ještě v Maďarsku jsem prchal se svým spolužákem Jusifem (taký dělal doma gigola), když mu podrazila noby ta Maďarka. Byla toho plná televize. Díky tomu dnes pracuje jako odborný asistent fakulty humanitních studií na Univerzitě v Salamance, zatímco já dřepím v Jezové. Přitom jsem byl od ní takovýhle kousíček. Co by té maďarské krávkě udělalo, kdyby do mě koplá taky?“ V pocitu nespokojenosti hrdinu utvrzuje nejmenovaný (nicméně z kontextu jasně ztotožnitelný) aktivista – vysokoškolský pedagog (vykreslený původně jako řvoucí pavián), který mu nabídne pomoc. Jím vyslaná aktivistka nic nevyřešila a hlavní hrdina se snaží ukrátit si čas výrobou mačety, která je mu ale personálem zabavena. Příběh končí příjezdem ministrů a ředitelů neziskových organizací na pomoc uprchlíkům: „Prohlídli si tábor, zalomili rukama a rozeběhli se psát žaloby do Strasbourgu. Pak ten vrchní ochránce lidských práv pro OSN ze Saudské Arábie, který vyčínil personálu za jejich nelidskost a divil se, jak mohou zajišťovat lidská práva, když v táboře není kat (...) Pak přijeli velvyslanci všech zemí EU a nakonec ta ruská punková zpěvačka. Ta jediná byla k užitku. Ve vagíně nám propašovala mraženého krocana, takže jsme mohli odmítnout erární stravu a vyhlásit hladovku.“

Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě

- 25. 9. 2015, <http://pravyprostor.cz>, autor M. Z.

V tomto článku kárně obviněný popisuje (opět se zcela zjevnou nadsázkou a ironií) politický a společenský vývoj ve smyšlené evropské obci za dobu deseti let od „přijetí demokratizačních změn“, kdy za použití formálně demokratických institutů došlo k postupnému převzetí moci radikálními islamistickými organizacemi, při zachování zdání politické plurality. Na počátku v obci vládl nikým nevolený (sekulární) starosta, jehož úřad byl „*navíc zcela prolezlý korupcí*“. Po vypsání prvních demokratických voleb získalo v desetičlenné obecní radě osm mandátů Radikální Muslimské bratrstvo; zbylí dva členové zastupitelstva se krátce po volbách ztratili a byli prohlášeni za nezvěstné. Bývalý starosta byl popraven, občané židovského původu byli vyhnáni a začalo být uplatňováno právo šaría. Přetrvávající korupce dala vzniknout novému hnutí – Talibanu. Toto hnutí formálně demokratickými prostředky ovládlo postupně obecní radu a policii. Prosadilo striktní uplatňování práva šaría (poprava vůdce Radikálního Muslimského bratrstva, zavedení hidžábu pro ženy, přijetí zákonů proti Židům a jinověrcům). Jelikož Židé byli již vyhnáni, „*byl zřízen při zdejší mateřské školce pyrotechnický kroužek, který pořádal poznávací zájezdy do sousední Hebrejské Lhoty, aby mohl být zákon naplňován.*“ K další radikalizaci obyvatelstva došlo tím, že se obec Hebrejská Lhota oddělila vysokým plotem; „*v důsledku toho již nebylo možné organizovat poznávací zájezdy pyrotechnického kroužku.*“ Tato radikalizace vynesla k moci organizaci Al Kajda; pod jejím vedením byl vypálen křesťanský kostel, došlo k vyvraždění jinověrců a ženy začaly nosit nikáb. Vůdce Talibanu byl popraven. Vývoj byl zakončen nástupem organizace ISIL. Za její vlády „*[h]rdlem propadli muslimové nesunitského směru, byla odpálena šíitská mešita, včetně modlících se věřících. Značně se rozvinul společenský život v obci. Každé pondělí byly organizovány trhy s jezídskými sexuálními otrokyněmi, ve středu se konalo veřejné uřezávání hlav odpadlíků od islámu, v pátek shazování homosexuálů z věže obecního minaretu a v neděli kamenování jezídských sexuálních otrokyň za to, že mezi pondělkem a nedělí provozovaly mimomanželský sexuální styk. Byl popraven vůdce Al Kajdy, holky začaly nosit burky a Al Kajda se stala umírněnou islámskou opozicí.*“

Dále se kárný senát seznámil s obsahem článků, za jehož publikaci byla již kárně obviněnému uložena kárným návrhovatelem výtka (předloženo kárným návrhovatelem v tištěné podobě):

Zpráva o stavu české justice

- 27. 1. 2015, <http://pravyprostor.cz>

Jde o fiktivní vyjádření soudu k ESLP ve věci soudních průtahů a bránění spravedlnosti, na pozadí smyšleného sporu mezi osobami veřejného života, které lze dle iniciál a kontextu snadno identifikovat. S ironií a nadsázkou jsou zde popsány malichernosti některých sporů a těžkopádnost jejího soudního projednávání. V textu je užít jeden vulgarismus, který má ovšem v textu svůj význam.

Testament švédského imáma

- 1. 3. 2015, bez uvedení webu

Jde o zjevně fiktivní vzkaz islámského muže svému vnukovi, v němž jsou muslimští přistěhovalci do Švédska vykresleni jako nábožensky intolerantní, jako černí pasažéři

sociálního systému a drogový dealeri, vnucující svůj způsob života starousedlíkům. Žena v arabském pojetí je zde vykreslena v degradovaném postavení. V textu je užito několik samoučelně působících vulgarismů.

Bůh ochraňuj práva před ochránci lidských práv

- 11. 4. 2015, <http://pravyprostor.cz>

Tento článek obsahuje ostře vyhraněnou, ale věcnou kritiku postupu ombudsmanky v kauze diskriminace romské zájemkyně o pronájem bytu, která byla odmítnuta pro svůj etnický původ. Postup ombudsmanky je zde hodnocen jako selhání instituce Kanceláře veřejného ochránce práv s tím, že je podmíněno marxistickým světonázorem Mgr. Š. Text je zakončen konstatováním, že „[p]ůjde-li to takhle dál, přemění nám úřad ombudsmana na něco mezi Orvelovým ministerstvem lásky a úřadovnou gestapa.“ Článek neobsahuje žádné vulgarismy ani nactiutračné výpady proti Mgr. Š.

Žádost o propuštění z vyšetřovací vazby

- 17. 5. 2015, <http://pravyprostor.cz>

I v tomto případě jde o zjevně nadnesený, s ironií podaný fiktivní příběh pronajímatele bytů, navazující na předchozí kauzu. Nájemníky bytů – Romy, arabské přistěhovalce a sexuální menšiny zde veřejná ochránkyně práv, označovaná jako „Anna Ochranářka“ za použití antidiskriminačního zákona protěžuje oproti zájmům pronajímatele. Romové jsou zde podáni jako sociálně nepřízpůsobiví, žijící výlučně ze sociálních dávek, arabská rodina jako vyhraněně patriarchální a nábožensky intolerantní; zmiňované sexuální menšiny jsou popsány ironizujícím a do značné míry zesměšňujícím způsobem. I v tomto textu je obsaženo několik vulgarismů, které však zapadají do kontextu celého vyprávění.

Kárný senát si vyžádal též vyjádření Soudcovské rady Krajského soudu v Ústí nad Labem k osobě kárně obviněného. Ze sdělení ze dne 25. 5. 2016, zn. Spr 5017/2015 se podává, že soudcovská rada se k osobě žalovaného ani k předmětu kárné žaloby nebude vyjadřovat.

Z osobního spisu kárně obviněného bylo zjištěno, že Mgr. Z. je soudcem od roku 2007, po celou dobu působí na obchodním úseku Krajského soudu v Ústí nad Labem. Z obsahu spisu nejsou patrné žádné výhrady k jeho chování či odváděné práci, s výjimkou výtky za publikaci nevhodných článků v roce 2015.

Z kopie zápisu o projednání podnětu advokáta Pavla Uhla, sepsaného kárným navrhovatelem dne 13. 8. 2015 pod Spr 3071/2015, se podává, že shora uvedeného dne bylo za účasti kárného navrhovatele, dvou místopředsedů krajského soudu a kárně obviněného projednáno podání advokáta Pavla Uhla, doručené kárnému navrhovateli dne 16. 6. 2015. S kárně obviněným byl projednán obsah výše uvedených článků s tím, že dle názoru vedení krajského soudu kárně obviněný překročil meze, které je možné tolerovat jako hranice soudcovské etiky, neboť některé texty, vztahující se k romské menšině nebo

napadající homosexuály a imigranty, mohou vést čitatele k závěru, že soudce má negativní vztah k těmto osobám a nelze od něho očekávat spravedlivé rozhodnutí. Podobně nepřijatelné jsou z pozice soudce také osobní výpady proti veřejné ochránkyni práv, neboť snižují důstojnost soudcovské funkce. Mgr. Z. popřel, že by prostřednictvím svých článků chtěl na kohokoliv útočit; uvedl, že jde o literární satiru, jejímž prostřednictvím chtěl poukázat na některé negativní společenské jevy. Popřel, že by se jakkoliv prezentoval jako soudce; profil autora je obsažen pouze na serveru *K zamyšlení*, který však byl redakcí použit z jeho dříve publikované knihy. Kárně obviněný rozhodně svými příspěvky nezamýšlel vyvolávat jakoukoliv rasovou nenávist nebo nenávist k menšinám, zvolil však formu satiry, která je literárním stylem a určité nadnesené nebo škodolibé obraty zahrnuje. Svě články z pohledu možných účastníků řízení nehodnotil a připouští, že pokud by jeho texty mohly vést představitele menšin k závěru o jeho podjatosti, nemohl by v takovém publikačním tónu pokračovat. Propříště je v případě své literární činnosti rozhodnut více používat autocenzuru svých textů a respektovat důsledněji etiku výkonu soudcovské funkce. Ve vztahu k veřejné ochránkyni práv již v publikaci dalších textů pokračovat nebude. Na základě tohoto projednání byla kárným návrhovatelem uložena dne 18. 8. 2015 pod Spr 3071/2015 kárně obviněnému důtka dle ustanovení § 88a zákona č. 6/2002 Sb. I tato listina byla kárnému senátu předložena ve fotokopii.

Pokud jde o návrhy na doplnění dokazování, kárný návrhovatel navrhl, aby za účelem prokázání, že autorem vytýkaných článků je Mgr. Z., byl učiněn dotaz na redakci serveru *Pravý prostor* o způsobu dodání článků, které jsou předmětem řízení v této věci a porovnání dodání těchto článků s články předchozími, u nichž autorství kárně obviněného sporné nebylo. V případě, že by k osvětlení dané otázky tento důkaz nepostačoval, navrhl kárný návrhovatel provedení znaleckého posudku k posouzení obou skupin textů z pohledu možného autorství. Těmto důkazním návrhům kárný senát nevyhověl, neboť na základě již provedeného dokazování považoval skutkový stav věci za dostatečně objasněný.

Kárný návrhovatel ve svém závěrečném návrhu uvedl, že se věcí zabýval na podnět advokáta Pavla Uhla, který se touto cestou pokoušel iniciovat i vyvolání kárného řízení. Celou záležitost se snažil nejprve vyřešit v rámci své kárné pravomoci, tedy uložením výtky; takový postup měl za dostačující, neboť předpokládal, že si s kárně obviněným ujasnili, kudy vede hranice soudcovské etiky při realizaci práva soudce na svobodu projevu. Jelikož kárně obviněný v publikaci článků tohoto typu pokračoval (byť v mírnější podobě, neobsahující již výpady proti konkrétním osobám), kárnému návrhovateli nezbylo, než podat tento návrh na zahájení kárného řízení. Dále kárný návrhovatel uvedl, že je rovněž znepokojen společenskými jevy, o kterých píše ve svých člancích kárně obviněný, klade si však otázku, zda je právě soudce povolán k tomu, aby se těmito otázkami takto veřejně zabýval. Dle jeho názoru tomu tak není, neboť soudcovská role je v zásadě rolí zdrženlivou, konzervativní, a soudce je při výkonu některých svých ústavních práv omezen právě ustanovením § 80 zákona č. 6/2002 Sb. Toto omezení není samoučelné, neboť se jim sleduje ústavně zakotvený zájem na důvěře veřejnosti v nezávislé soudní rozhodování. Právě důvěra veřejnosti k justici jako celku mohla být publikační činností kárně obviněného ohrožena, neboť v jeho člancích se zřetelně objevuje jeho postoj k některým společenským otázkám; tento postoj však obsahuje řadu předsudků, určité negativní společenské jevy se personalizují a vytváří se z nich fiktivní příběhy, v nichž se konkrétní excesivní jednání některých skupin osob zobecňují. Taková publikační činnost

vede k vytváření a předávání stereotypů, což je jistě v rozporu se soudcovskou rolí. Podstata soudcovské funkce spočívá v dobrovolném sebeomezení a zdrženlivosti, a to v zájmu zachování důvěry veřejnosti v nestranné rozhodování soudů. Na celou věc je přitom třeba nahlížet pohledem potenciálních účastníků řízení. Pokud by účastník řízení náležel k některé ze skupin, které Mgr. Z. ve svých článcích kritizuje (například aktivista či cizinec), pravděpodobně by se u něj soudit nechtěl. Samotná skutečnost, že kárně obviněný není momentálně zařazen například na úseku, který posuzuje azylové žádosti, není rozhodující, neboť změnou rozvrhu práce může být na takový úsek přerazen. Soudce musí být univerzální a nelze *a priori* vyloučit, že bude v budoucnosti soudit i jiné případy a účastníky než dosud. Argumentuje-li kárně obviněný tím, že ve své publikační činnosti nikde nezmiňoval fakt, že je soudcem, jde o argument lichý, neboť zákon č. 6/2002 Sb., omezuje soudce v jeho civilním životě bez ohledu na to, zda je o něm v konkrétním případě známo, že je soudcem. Kárný navrhovatel očekává, že kárný senát pro tyto případy naznačí hranice, jejichž překročení již představuje porušení soudcovské etiky. Kárný navrhovatel nemá žádnou ambici jakkoliv kontrolovat obsah článků kárně obviněného; měl by to být především on, kdo by si měl být vědom, kam až může jako soudce v této činnosti zajít. Z uvedených důvodů proto kárný navrhovatel na podaném návrhu trvá, a to včetně návrhu na uložení kárného opatření ve formě snížení platu o 15 % na dobu 6 měsíců.

Kárně obviněný ve své závěrečné řeči uvedl, že svýjmkou článku *Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě* kárný navrhovatel nekonkretizoval, v čem konkrétně spatřuje v jednotlivých článcích prvky extrémní publicistiky a jaké konkrétní užití vulgarismů je mu kárným návrhem vytýkáno. Fakticky se jedná jen o subjektivní hodnocení literární činnosti kárně obviněného, které kárný navrhovatel povyšuje nad Ústavu a zákony, které nejen uměleckou činnost soudců nezakazují, ale zákon č. 6/2002 Sb. ji i výslovně povoluje. V této souvislosti kárně obviněný uvedl konkrétní případy, kdy byly předmětné články v rámci navazujících diskuzí čtenáři hodnoceny zcela odlišně. Dle jeho názoru se tedy nutně nabízí otázka, proč by mělo mít hodnocení těchto článků kárným navrhovatelem větší váhu, než hodnocení čtenářů. Postoj kárného navrhovatele navozuje představu, že by soudce při své literární činnosti musel svou tvorbu dávat někomu k posouzení, zda nejde o text, který by měl být jakkoli závadný. Takový postup by však představoval cenzuru, což je naprosto nepřijatelné. Kárně obviněný má za to, že kárný navrhovatel na posuzované články pohlíží optikou advokáta Pavla Uhla, který již dříve upozorňoval na údajnou nevhodnost předchozích článků. Pavel Uhl nicméně není schopen věc objektivně posoudit, a to nejen z důvodu své krajně levicové orientace, ale též proto, že je ve věci osobně zainteresován, neboť předchozími články se cítila být dotčena jeho matka, veřejná ochránkyně práv A. Š. Kárný navrhovatel přitom zcela přehlíží fakt, že kárně obviněný ve své publikační činnosti zesměšňoval například i Tomio Okamuru, který je zaměřen proti uprchlíkům. Lze se tedy domnívat, že určitá kritika přípustná je, kritika směřující vůči jiným osobám však dovolená není; celá věc na kárně obviněného působí tak, jako by byla výsledkem nějaké politické objednávky. Dále kárně obviněný zopakoval, že se jako soudce u žádných článků neprezentoval; o tom, že je soudcem, nevěděli ani provozovatelé serverů, na kterých publikuje. Ve známost celá věc vzešla až v souvislosti s podáním kárného návrhu; únik této informace do médií má svůj původ nejspíše u kárného navrhovatele, ministerstva spravedlnosti či Pavla Uhla. Důsledky zveřejnění této informace, tedy faktu, že autorem

posuzovaných článků je soudce, má ovšem nést kárně obviněný, který tuto skutečnost důsledně nezveřejňoval. V této souvislosti si kárně obviněný klade otázku, zda by se na celé věci cokoliv změnilo v případě, pokud by publikoval pod nějakým pseudonymem. Snažil-li by se totiž někdo dopátrat, kdo se za tímto pseudonymem skrývá, nepochybně by se mu to podařilo. Již jen z tohoto důvodu má tedy kárně obviněný za to, že svou publikační činností nemohl ohrozit důstojnost soudcovské funkce, stejně tak, jako by ji nemohl ohrozit soudce, který by se v občanském životě dopustil nějakého poklesku, nevešlo-li by ve známost, že je soudcem. Konečně se kárně obviněný vyjádřil též k možnosti, že by jeho publikační činnost mohla atakovat důvěru veřejnosti v nezávislé rozhodování soudů. Uvedl, že o jeho možné podjatosti z uváděných důvodů nelze uvažovat již jen proto, že v rámci obchodní agendy, kterou soudí, nemůže poznat například náboženskou či sexuální orientaci účastníků řízení. Ze všech uvedených důvodů proto navrhl, aby byl kárného obvinění v plném rozsahu zproštěn.

Lhůty pro podání kárného návrhu

Kárný senát se zabýval nejprve tím, zda jsou dodrženy lhůty pro podání kárného návrhu, uvedené v § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb. Vzhledem k tomu, že kárný návrh byl podán dne 18. 12. 2015, přičemž nejstarší z posuzovaných článků byl publikován dne 23. 8. 2015, je evidentní, že jak objektivní lhůta (3 roky), tak i lhůta subjektivní (6 měsíců) byly dodrženy a věcnému projednání kárného návrhu tak nebrání.

Podstata vytýkaného jednání

Nejprve je vhodné shrnout skutky, které jsou kárným návrhem považovány za kárné provinění. Dle názoru kárného navrhovatele kárně obviněný publikací tří článků na webu www.pravyprostor.cz (*Dopis dezorientovaného běžence ze dne 23.8.2015*, *Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě ze dne 25. 9. 2015* a *Zpráva o putování do Němec ze dne 16. 11. 2015*) zaviněně porušil své povinnosti soudce uvedené v zákoně č. 6/2002 Sb., a to konkrétně v § 80 odst. 1, § 80 odst. 2 písm. b) a § 80 odst. 4. Kárný navrhovatel má za to, že jde ve všech případech o extrémní politickou publicistiku, obsahující navíc vulgaritu a sexuální a násilné narážky, což odporuje zásadám soudcovské etiky; takové jednání přitom nelze omluvit ani licencí volné autorské tvorby.

Tato publikační činnost dle názoru kárného navrhovatele není slučitelná s výkonem funkce soudce, neboť **narušuje její důstojnost**; ohrožuje také důvěryhodnost Krajského soudu v Ústí nad Labem, ve smyslu **ohrožení důvěry veřejnosti v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů**.

Posouzení autorství článků

Kárný senát se nejprve zabýval tím, zda lze bez důvodných pochybností dovodit, že autorem vytýkaných článků je skutečně kárně obviněný. Ten se k autorství předmětných článků nedoznal, nicméně své autorství ani nepopřel a v tomto směru odmítl na nařízeném jednání vypovídat.

Kárný senát dospěl k závěru, že lze považovat za dostatečně prokázané, že autorem všech posuzovaných článků je skutečně Mgr. Z. Vycházel přitom zejména ze samotného obsahu článků, formy, jakými byly napsány i z vyhodnocení užití vyjadřovacích

prostředků. Ve všech těchto znacích lze totiž nalézt výraznou podobu s články, k jejichž autorství se kárně obviněný přihlásil v rámci projednávání své dřívější publikační činnosti s vedením Krajského soudu v Ústí nad Labem. Šlo konkrétně o články *Zpráva o stavu české justice*, *Testament švédského imáma*, *Bůh ochraňuj lidská práva před ochránci lidských práv* a *Žádost o propuštění z vyšetřovací vazby*, za jejichž publikaci mu byla vedením krajského soudu dne 18. 8. 2015 uložena výtka dle § 88a zákona č. 6/2002 Sb. Dále nelze přehlédnout fakt, že nyní posuzované články byly publikovány na stejném webu, jako zmiňované předchozí články, a to i s uvedením kárně obviněného jako autora. Kárně obviněný se kromě toho na nařízeném ústním jednání k autorství nyní hodnocených článků několikrát bezděčně přihlásil („*Já jsem nikdy na žádný z těch serverů nikdy neuvedl, že autor je soudce, bylo tam jenom jméno*“, „...*takže i kdybych byl autorem těchto článků, tak autor těchto článků ve skutečnosti splnil to, co mi tady bylo vytýkáno, že jsem slíbil, že se nebudu dotýkat paní A. Š.*“, apod.), byť svá vyjádření v některých případech korigoval tím, že to co uvedl, by platilo za předpokladu, že mu bude autorství prokázáno. Poté, co kárný senát konstatoval, že autorství kárně obviněného považuje za dostatečně prokázané, Mgr. Z. již své autorství nikterak nezpochybňoval, vyjadřoval se jako jejich autor a nenabídl stran této otázky jiné vysvětlení, než jaké se podává z uvedených skutečností. S ohledem na tyto skutečnosti kárný senát nevyhověl ani návrhu kárného navrhovatele na doplnění dokazování za účelem identifikace autora předmětných článků.

Posouzení, zda hodnocené články obecně nepřekračují meze ústavně zaručeného práva na svobodu projevu (tedy nejde-li o projevy představující zneužití tohoto práva ve smyslu čl. 17/4 Listiny a čl. 10/2 Úmluvy)

Kárně obviněný svou obranu postavil na základní premise, dle které posuzovaná publikační činnost (bylo-li by mu autorství článků prokázáno) **představuje fakticky výkon jeho ústavně zaručeného práva na svobodu projevu**. Vyjádřil se též k obsahu jednotlivých článků, kdy argumentoval tím, že jde o volnou uměleckou činnost – satiru, která je ze své podstaty nelaskavá. Dle jeho názoru **neobsahuje propagaci žádného politického názoru, neobsahuje vytýkané sexuální a násilné nářky a použité vulgarismy odpovídají povaze tohoto žánru**.

Svoboda projevu, jakožto jedno ze základních politických práv, je zakotvena především v čl. 17 Listiny. Ten v odstavci 1 stanoví, že *svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny, přičemž každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu* (odst. 2). Podle odst. 3 citovaného článku také platí, že *cenzura je nepřípustná*.

Dále je nutno vzít v potaz znění čl. 10 odst. 1, větu první Úmluvy (jíž je Česká republika vázána a ve smyslu čl. 10 Ústavy je součástí našeho právního řádu) z něhož se podává, že *každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice*.

Kárný senát dospěl k jednoznačnému závěru, že **sepsání těchto článků, respektive jejich veřejná prezentace by samy o sobě neměly být důvodem pro jakýkoli zásah veřejné moci**, jenž by bylo možné odůvodnit jak na základě čl. 17 odst. 4 Listiny (*Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické*

společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.), tak i čl. 10 odst. 2 Úmluvy (Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, **které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci**). Na volbě tématu ani na celkovém vyznění článků totiž neshledal kárný senát nic závadného, ve smyslu zneužití tohoto práva (viz čl. 10 Úmluvy), neboť nejde například o hlásání antisemitismu, nacionálního socialismu, náboženské či rasové nenávisti, nabádání k něčemu nezákonnému, apod. **V obecné rovině** (tedy bez přihlédnutí k osobě autora článků) zde proto neexistuje důvod, proč by předmětné články měly být vyňaty z ochrany citovaných článků Listiny a Úmluvy, garantujících právo na svobodu projevu. Zde je nutno upozornit, že dle dlouhodobé a konstantní judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“) se čl. 10 odst. 2 Úmluvy „vztahuje nejen na ‘informace’ a ‘myšlenky’, které jsou příznivě přijímané či považované za neškodné či bezvýznamné, ale i na ty, které zraňují, šokují nebo znepokojují.“ (viz *Handyside proti Spojenému království*, č. 5496/17, rozsudek ze dne 7. 12. 1976, § 49; k této myšlence se ESLP přihlásil například i ve věcech *Wille proti Lichtenštejnsku*, č. 28396/95, rozsudek velkého senátu ze dne 28. 10. 1999 či *Vogt proti Německu*, č. 17851/91, rozsudek ze dne 26. 9. 1995 – viz podrobněji dále).

Přestože tedy kárný senát sdílí názor kárného navrhovatele, že jednotlivé složky příběhů uvedených v posuzovaných člancích jsou pospojovány tak, že vyznívají převážně paušalizujícím a neobjektivním způsobem a v případě článků *Dopis dezorientovaného běžence* a *Zpráva o putování do Němec* i způsobem pro některé skupiny osob značně dehonestujícím, přičemž v celkovém kontextu navozují jednoznačně negativní obraz především migrantů, pracovníků neziskových organizací a občanských aktivistů, což může u čtenářů přispět k vytváření zjednodušujícího obrazu reality a posilování nežádoucích stereotypů, lze přisvědčit obraně kárně obviněného, že ani taková forma satiry nemá být podrobována cenzuře, neboť jde sice o značně vyhraněný a nelaskavý, nicméně v demokratické společnosti stále ještě akceptovatelný způsob kritiky konkrétních společenských poměrů. I značně expresivní kritika (zde kontroverzní vykreslení některých aspektů současné migrační krize) má ve společnosti své opodstatnění, má-li reálný základ, o němž má veřejnost dostatečnou povědomost (srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 367/03); tyto podmínky jsou v posuzovaných případech nepochybně splněny.

Pro úplnost lze poznamenat, že pokud by se snad konkrétní osoby cítily být obsahem těchto článků poškozeny ve svých osobnostních právech (z kontextu článků, reagujících na konkrétní události, lze některé osoby s vysokou mírou pravděpodobnosti ztotožnit), mohou se bránit prostředky civilního práva; aplikace veřejnoprávní úpravy (trestání, disciplinární opatření) je prostředkem *ultima ratio*, pro který v tomto případě není místa.

Na tomto místě je nicméně nutno zdůraznit, že ani kárný navrhovatel apriorní neakceptovatelnost těchto článků nenamítal. Podstatou jeho výhrad byl totiž fakt, že autorem článků je soudce; právě to, dle jeho názoru, činí publikaci těchto článků problematickou.

Posouzení existence zákonného omezení práva na svobodu projevu soudců

Kárný senát se tedy dále zabýval tím, zda lze z pozitivní právní úpravy dovodit restriktci práva na svobodu projevu soudců, odpovídající požadavkům čl. 17 odst. 4 Listiny, respektive čl. 10 odst. 2 Úmluvy.

Pro posouzení, zda omezení svobody projevu odpovídá v konkrétních případech požadavkům čl. 10 odst. 2 Úmluvy, zformuloval ESLP kritéria, jimiž je vždy nutno se zabývat (viz zejména *Sunday Times proti Spojenému království* (č. 1), č. 6538/74, rozsudek ze dne 26. 4. 1979, § 45).

Především je třeba zabývat se tím, **zda takový zásah předpokládá zákon.** Jak již upozornil Ústavní soud v nálezu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. I. ÚS 526/98, tato podmínka je splněna tehdy, je-li zákon *dostupný*, stanovené omezení je v něm stanoveno dostatečně jasně (podmínka *srozumitelnosti*) a následek jeho porušení musí být pro adresáta *předvídatelný* (možnost upravit své chování se zřetelem na tuto normu). Nelze přitom vycházet výlučně z jazykového znění zákona, ale je třeba též uvážit, jak příslušné znění vykládá judikatura.

V posuzované věci je tedy nutno vyložit, zda povinnosti soudce stanovené v § 80 zákona č. 6/2002 Sb., odpovídají těmto požadavkům, tedy lze-li ze zmiňovaného ustanovení existenci předmětného omezení pro soudce dovodit. Citované ustanovení zákona upravuje povinnosti soudce komplexně, tzn., nejen při vlastním výkonu funkce soudce, ale i v jeho občanském životě. Z pohledu řešené problematiky je nutno zmínit především obecné ustanovení § 80 odst. 1, dle kterého je *soudce povinen vykonávat svědomitě svou funkci a při výkonu funkce a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů.* Tyto základní povinnosti rozvíjí mj. odst. 2 písm. b) citovaného ustanovení, z něhož se podává, že *v zájmu záruk nezávislosti a nestrannosti výkonu soudcovské funkce je soudce zejména povinen chovat se tak, aby nezařadil příčinu ke snížení důvěry v soudnictví a důstojnosti soudcovské funkce.* Konečně je nutno zmínit ustanovení § 80 odst. 4 citovaného zákona, dle kterého je *soudce povinen při své činnosti mimo výkon funkce soudce a při výkonu svých politických práv si počínat tak, aby tato činnost neohrožovala nebo nenarušovala důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudu nebo nenarušovala důstojnost soudcovské funkce anebo mu nebránila v řádném výkonu funkce soudce.*

Z citovaných ustanovení je zřejmé, že zákon č. 6/2002 Sb., o omezení práva na svobodu projevu soudců explicitně nehovoří. To ovšem neznamená, že takové omezení nelze dovodit výkladem, což ostatně připustil i Ústavní soud v již zmiňovaném nálezu sp. zn. I. ÚS 526/98, kdy zejména poukázal na roli vysokých soudů při interpretaci zákonů (obdobně argumentoval i ESLP v již zmiňované věci *Sunday Times proti Spojenému království*).

Z tohoto pohledu lze poukázat na rozhodnutí kárného senátu tohoto soudu ze dne 11. 6. 2015, č. j. 16 Kss 7/2014 - 92 a zejména pak na rozhodnutí ze dne 20. 5. 2015,

č. j. 13 Kss 1/2015-112, která se touto problematikou zabývala. Z hlediska interpretace shora citovaných ustanovení zákona č. 6/2002 Sb., je podstatné, že v obou případech dospěl kárný senát k závěru, že povinnosti soudců vyplývající z jeho § 80 zahrnují i jisté omezení svobody jejich projevu. V posledně zmiňovaném rozsudku kárný senát výslovně uvedl, že „[j]ak vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva k dané otázce (viz např. rozsudky ze dne 27. 5. 2014, *Baka proti Maďarsku*, stížnost č. 20261/12; ze dne 26. 2. 2009, *Kudeshkina proti Rusku*, stížnost č. 29492/05; ze dne 16. 9. 1999, *Buscemi proti Itálii*, stížnost č. 29569/95; nebo rozsudek velkého senátu ze dne 28. 10. 1999, *Wille proti Lichtenštejnsku*, stížnost č. 28396/95), soudce či jiná osoba spojená s výkonem spravedlnosti má právo vyjadřovat a šířit, i veřejně, své občanské a politické postoje, včetně názorů otevřeně kritických, přičemž předmětem kritiky mohou být i poměry v samotné justici, či dokonce na konkrétním soudu, smluvní strany však jsou na druhou stranu oprávněny v nezbytně nutné míře požadovat, aby výkon tohoto práva na svobodu projevu ze strany soudců a dalších představitelů justice byl vykonáván s jistou zdrženlivostí, tedy tak, aby neobrožoval nepřijatelným způsobem autoritu a nestrannost soudní moci a nezasahoval do práva konkrétních účastníků řízení na spravedlivý proces. Obdobný přístup k této otázce zastává i Ústavní soud (srov. např. usnesení ze dne 7. 4. 2011, sp. zn. I. ÚS 3061/09), resp. Nejvyšší správní soud (srov. již zmiňované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2009, č. j. 12 Ksz 2/2008 – 124, www.nssoud.cz).“ Kárný senát nevidí důvod, proč se od této interpretace výše zmiňovaných ustanovení zákona č. 6/2002 Sb., v nyní projednávané věci jakkoli odchýlovat, a to tím spíše, že oprávněnost státu klást na své zaměstnance vystupující v postavení společenské autority (kam by soudci měli nepochybně spadat) jistá omezení (včetně omezení práva na svobodu projevu) lze dovodit i z dalších rozhodnutí ESLP (viz například *Vogt proti Německu*). Tento přístup je ostatně konformní i s čl. 26 odst. 2 Listiny, dle kterého *zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností*.

Dalším kritériem je zhodnocení, **zda toto omezení sleduje cíle, které jsou legitimní dle čl. 10 odst. 2 Úmluvy**. Tento požadavek považuje kárný senát za nepochybně naplněný, neboť čl. 10 odst. 2 Úmluvy jasně deklaruje, že jedním z důvodů omezení práva svobody projevu je i *zájem na zachování autority a nestrannosti soudní moci*. Nelze ovšem přehlédnout fakt, že Listina v čl. 17 odst. 4 takový cíl, legitimizující omezení práva na svobodu projevu, výslovně neuvádí. Z hlediska daného kritéria jde o závažné zjištění, neboť připouštěla-li by Listina jen menší zásahy do svobody projevu než Úmluva, nebylo by možné se aplikace Úmluvy (stanovující pouze minimální standard lidských práv a základních svobod) při odůvodnění zásahu do tohoto práva z důvodů, které Listina nezná, dovolávat. K této otázce se nicméně již vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10, kde zdůraznil nutnost vykládat předpisy ústavního práva (a tedy i zmiňovaný článek Listiny) nikoli pouze jazykovým výkladem, ale především výkladem teleologickým. Z tohoto důvodu odmítl názor, dle kterého *nestrannost soudní moci* nemůže být důvodem pro omezení práva na svobodu projevu, neboť ji čl. 17 odst. 4 Listiny ve výčtu těchto důvodů neuvádí. Dle názoru Ústavního soudu „*nestrannost soudní moci ústavodárce jako ústavní hodnotu výslovně koncipuje i na jiných místech (čl. 36 odst. 1 Listiny, čl. 82 odst. 1 Ústavy) a je subsumovatelná i pod pojem právního státu v čl. 1 odst. 1 Ústavy. I ochrana autority soudní moci je však ústavní hodnotou (podřaditelnou již pod princip právního státu dle čl. 1 odst. 1 Ústavy), což plyne i z judikatury Ústavního soudu [srov. např. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 2/10 (bod 43), též body 26, 84 a 124 nálezu o ústavní stížnosti stěžovatele T. P.]*. Ústavní

soud neshledává rozumný důvod podsouvat racionálnímu zákonodárci úmysl upřednostnit a priori jednu ústavní hodnotu (např. právo na informace a svobodu projevu) před jinou ústavní hodnotou (např. autorita a nestrannost soudní moci), a tím popřít princip proporcionality. Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 2/10 (bod 38) poukázal na tezi, že ústavní hodnoty jsou *prima facie* rovnocenné. Tuto tezi by však výše uvedený názor, nepřiznávající ústavní hodnotě (v podobě ochrany autority a nestrannosti soudní moci) povahu legitimního cíle omezení základního práva na informace a základní svobody projevu, důsledně vzato popíral.“ Lze tedy uzavřít, že i z pohledu čl. 17 odst. 4 Listiny je druhá podmínka pro omezení svobody projevu soudců splněna.

Zbývá konečně posoudit, **zda je toto omezení pro dosažení uvedených cílů nezbytné**. ESLP ve své judikatuře (viz například již opakovaně zmiňovaný rozsudek *Sunday Times proti Spojenému království*, či rozsudek velkého senátu ve věci *Janowski proti Polsku*, č. 25716/94, ze dne 21. 1. 1999) nabádá, aby byla primárně posuzována vhodnost takového opatření. Tuto podmínku lze mít za splněnou, s ohledem na již konstatovanou potřebu zachování autority a nestrannosti soudní moci, jejímuž naplnění posuzované omezení slouží. Splněna je i podmínka *nezbytnosti*, respektive existence „naléhavé společenské potřeby“ takového zásahu, neboť požadovaného cíle nelze dosáhnout jiným způsobem, například prostředky práva soukromého. Soudce je i ve svém občanském životě ústavním činitelem, reprezentujícím jednu z mocí ve státě, a vyloučení excesů v jeho chování tak musí podléhat veřejnoprávní regulaci (není rozhodné, zda se v případě, kdy soudce svými projevy ohrozí autoritu či nestrannost soudní moci, bude dotčený subjekt hájit v civilním řízení; leckdy to z povahy věci nebude ani možné). Nejedná se tedy o situaci, kdy stát přijme omezení tam, kde již jiné omezení (sledující stejný cíl) úspěšně funguje (srov. rozsudek ESLP ve věci *Goodwin proti Spojenému království* ze dne 27. 3. 1996, stížnost č. 17488/90). Dle názoru kárného senátu je naplněna i třetí podmínka, a to *přiměřenost* užitého opatření. Možnost států klást na své zaměstnance (tedy nejen soudce) jistá omezení, a to i pokud jde o jejich mimopracovní aktivity, je judikaturou ESLP akceptována (viz například již zmiňovaná věc *Vogt proti Německu*), jsou-li tato omezení výsledkem spravedlivého poměření hodnot stojících ve vzájemné kolizi (zde právo na svobodu projevu a požadavek na zachování autority a nestrannosti justice). Zájem na zachování autority soudní moci a důvěry veřejnosti v její nestrannost je dle názoru kárného senátu závažnější, než omezení spočívající v tom, že se soudci musí poněkud omezit ve svém právu na svobodu projevu.

Lze tedy uzavřít, že úprava § 80 zákona č. 6/2002 Sb., požadavky na přípustnost restrikce práva na svobodu projevu u soudců splňuje. Lze z ní dovodit, že soudci jsou, oproti jiným kategoriím osob, v této svobodě částečně omezeni.

Zhodnocení, zda kárně obviněný překročil omezení svobody projevu soudců

Při úvaze, zda kárně obviněný publikací předmětných článků překročil omezení, vyplývající pro něj z § 80 ZSS, vycházel kárný senát z premisy, že soudce má představovat jistou **společenskou autoritu** a musí si tedy být vědom toho, že veškeré jeho počínání bude veřejností vnímáno citlivěji, než je tomu u jiných osob. Vyjadřuje-li se tedy veřejně k určitým otázkám (v principu není rozhodující, zda uměleckou, případně publicistickou formou, jako kárně obviněný), musí brát na zřetel fakt, že tato vyjádření mohou mít ve

společnosti silnější dopad. Postavení soudce je ve srovnání s jinými zaměstnanci státu zcela specifické. Soudce, jakožto přímý vykonavatel jedné z mocí státu, je vybaven nejen výjimečnými pravomocemi, ale i výsadami, které mu umožňují vykonávat funkci nezávisle, nestranně a spravedlivě (srov. § 80 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.). Tomu ovšem konsekventně odpovídají i zvýšené požadavky na jeho osobní integritu a na jeho roli pro zachovávání důvěryhodnosti celé justice, které se, mimo jiné, projevují i v jistých omezeních v osobním životě a při výkonu politických práv. Jestliže se tedy někdo rozhodne být soudcem, bere tím na sebe dobrovolně i tato (zcela legitimní) omezení. V oblasti práva na svobodu projevu se tak ve zvýšené míře uplatňuje zásada vyjádřená v čl. 10 odst. 2 Úmluvy, dle které „výkon těchto svobod (...) zahrnuje i povinnosti i odpovědnost“.

Z výše zmiňované judikatury ESLP lze do značné míry dovodit, kde vede hranice, za níž by se soudce při realizaci práva na svobodu projevu neměl pouštět. Není sporu o tom, že **i soudce má mít právo na vlastní názor** (je to naopak žádoucí) a **má právo jej vyjadřovat i veřejně**. Není nic tedy nic závadného na tom, **vyjadřuje-li se (třebas i kriticky) k otázkám veřejného života**, ke konkrétním událostem, a to i cestou uměleckých či publicistických prostředků (zde za použití satiry a nadsázky v rámci publikace článků). **Může se také vyjadřovat k otázkám, které jsou chápány jako politické, a konfliktní** (viz již výše zmiňovaná rozhodnutí *Kudeshkina proti Rusku* a *Baka proti Maďarsku*); zde tedy kárný senát nesdílí názor kárného navrhovatele, že by se soudce měl veřejným prohlášením na tato témata vždy vyhýbat. Soudci je nicméně zapovězeno vyjadřovat veřejnou podporu konkrétnímu politickému subjektu či programu, případně podporovat či šířit myšlenky, které jsou v rozporu s principy demokratické společnosti. **Korektivem jeho počínání musí být hranice, za níž by mohl vyvolat dojem, že jím prezentované názory by mohly mít vliv na výkon jeho soudcovské funkce** (viz například *Albayrak proti Turecku*, č. 38406/97, rozsudek ze dne 31. 1. 2008). Obecné pravidlo, dle kterého ochrany čl. 10 odst. 1 Úmluvy nepožívají projevy urážlivé, motivované osobním antagonismem, apod., platí v případě soudce dvojnásob. Hodlá-li se tedy soudce veřejně vyjadřovat **za použití nadsázky či přehánění** (viz *Kudeshkina proti Rusku*), je třeba pečlivě vážit opodstatněnost takového postupu (například vyvolání debaty o věcech veřejného zájmu), ale také užitou formu. Bez významu pak není ani **kontext**, v němž jsou projevy realizovány (v daném případě jde zejména o otázku zaměření webu, na němž byly články publikovány).

Uvedené je možné shrnout tak, že „lze očekávat od osob v soudcovských funkcích, že budou svou svobodu projevu užívat se zdrženlivostí pokaždé, kdy by mohla být ohrožena autorita a nestrannost soudní moci.“ (*Wille proti Lichtenštejnsku*).

Touto optikou tedy kárný senát nahlížel na obsah jednotlivých článků.

Dopis dezorientovaného běžence a Zpráva o putování do Němec

Pokud jde o články *Dopis dezorientovaného běžence* a *Zpráva o putování do Němec*, kárný senát již výše konstatoval, že celkové vyznění těchto příběhů vyznívá jako paušalizující, neobjektivní a do značné míry dehonestující vyobrazení především migrantů a pracovníků neziskových organizací, či občanských aktivistů. Ani použití satirických prostředků, především zjevné nadsázky, ironie a sarkasmu, na uvedeném závěru nic nemění. Kárný senát nepopírá, že cílem satiry je primárně výsměch společenským

nešvarům, a nemusí tedy působit laskavým dojmem, v posuzovaných případech se však užité způsob vyprávění a zejména vyhraněná expresivita vyjadřování kárně obviněného již pohybují na samé hranici vkusu a slušnosti, v některých případech pak tuto hranici překračují. Lze poukázat zejména na označení afrických dětí zkratkami nebezpečných infekčních nemocí, paušální vykreslení všech pracovníků neziskových organizací jako lidí, kteří neobstojí v praktickém životě a fakticky parazitují na pomoci uprchlíkům (*Dopis dezorientovaného běžence*), či opět paušalizující podání všech migrantů jako podvodníků a ryzích oportunistů (*Zpráva o putování do Němec*). Explicitní použití některých vulgarismů („kozatá blondýna“, označení neziskové organizace zkratkou „PRDEL“ v článku *Dopis dezorientovaného běžence*, či „maďarská kráva“ v článku *Zpráva o putování do Němec*) působí spíše samoúčelně, v prvoplánovité snaze pouze upoutat pozornost čtenáře. Uvedené platí i pro zjevně lascivní narážku „hostinec U tří ocasů“ v článku *Dopis dezorientovaného běžence*, kde není patrna jakákoli návaznost na kontext vyprávěného příběhu. *Prima facie* šokující zmínky o sexuálních perverzitách, prováděných ztotožnitelnými osobami, má sice v obou článcích zcela reálný, nikoliv však obecně známý, základ, a kárný senát je tak hodnotí stejným způsobem, jako užité vulgarismy.

Jakkoli kárný senát nikterak nepopírá právo vyjadřovat se uměleckými prostředky svobodně k jakémukoli tématu, a to i za použití značně expresivních prostředků, v případě, kdy je autorem soudce, je třeba mít stále na zřeteli výše již opakovaně zmiňovaný imperativ soudcovské zdrženlivosti (srov. například autorskou tvorbu předsedy bývalého Nejvyššího správního soudu JUDr. Emila Háchy – sbírku poezie *Omyly a přeludy*, vydanou ještě v době jeho aktivního soudcovského působení v roce 1939, která jasně ilustruje, že sama literární tvorba nemusí být nutně na újmu důstojnosti soudcovského stavu). **Dle názoru kárného senátu byla ve výše uvedených případech akceptovatelná hranice (autorského) projevu soudce překročena a publikace těchto článků mohla vést k narušení důstojnosti soudcovské funkce (§ 80 odst. 1 a 4 zákona č. 6/2002 Sb.).**

Kárný senát přitom nepřijal obhajobu kárně obviněného, poukazující na fakt, že se v žádném ze svých publikovaných článků neprezentoval jako soudce. Jestliže se totiž pod své články podepisoval vlastním jménem, není v době elektronické společnosti pro kohokoli žádný problém autora článku identifikovat jako soudce. S tímto důsledkem musel být Mgr. Z. i při minimální obezřetnosti srozuměn a měl jej mít na zřeteli v kontextu požadavků zákona, upravujících chování soudců i v běžném občanském životě a při výkonu politických práv. Rovněž je třeba zcela odmítnout argument, podle něhož kárným návrhem vytykané následky publikační činnosti kárně obviněného nastaly až tím, že se věci začal zabývat kárný návrhovač, v důsledku čehož vešla celá věc v obecnou známost a Mgr. Z. byl až v této souvislosti veřejnosti představen jako soudce. Logiku úvahy, podle níž za určitý skutek nese odpovědnost nikoli ten, kdo se ho dopustil, ale ten, kdo na něj v rámci výkonu své funkce upozorní, považuje kárný senát za zcela mylnou.

Na rozdíl od kárného návrhovatele však kárný senát v posuzovaném jednání kárně obviněného **nedovodil existenci druhého následku, a to ohrožení důvěry v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů** [§ 80 odst. 1, odst. 2 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb.]. Dle názoru kárného senátu povaha posuzovaného jednání především nemohla jakkoli ohrožovat důvěru veřejnosti ve *spravedlivé* rozhodování soudů, neboť publikační činnost kárně obviněného přímo nesouvisí s jeho soudcovskou činností. Rovněž nelze uvažovat o

tom, že by tato činnost mohla ohrožovat *nezávislost* rozhodování soudů, neboť tento atribut soudní moci je chápán především institucionálně (ve smyslu oddělení jednotlivých mocí ve státě a jejich vzájemné vyváženosti); případy, kdy soudce může tento společenský zájem ohrozit, představují situace, kdy se snaží ovlivnit rozhodování jiného soudce, či pokud tlakům na ovlivnění svého rozhodování podlehe, apod.

Pokud jde o možnost ohrožení důvěry v *nestranné* rozhodování soudů, touto možností se kárný senát musel zabývat hlouběji, neboť tento atribut „*autority soudní moci*“ je ESLP konstantně vykládán, jako „*absence předsudků nebo předpojatosti*“ (viz například *Pierscak proti Belgii*, č. 8692/79, ze dne 26. 10. 1984). Kromě subjektivního přístupu, jehož cílem je zjistit osobní přesvědčení konkrétního soudce v konkrétní projednávané věci (vztah k této věci, jejím účastníkům či jejich zástupcům), se uplatňuje i přístup objektivní, posuzující, zda tento soudce obecně skýtá záruky své nestrannosti; jde tedy o zhodnocení, jak se jeví navenek, v celkovém kontextu svého profesního i osobního života (srov. například rozsudek ve věci *Wettstein proti Švýcarsku* č. 33958/96, ze dne 21. 12. 2000; obdobně též nález Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2005, sp. zn. III. ÚS 441/04). Z tohoto pohledu tedy není rozhodující, zda existují konkrétní indicie zpochybňující jeho nestrannost v konkrétní věci, ale zda se jeví být jako soudce celkově „hodnověrným“, ve smyslu zásady: „*spravedlivost nemůže být pouze vykonávána, musí být také vidět, že je vykonávána*“ (viz *Delcourt proti Belgii* č. 2689/65, rozsudek ze dne 17. 1. 1970, § 31). Právě publikační činnost soudce, vyjadřující se k politickým či obecně společenským tématům, by za určitých okolností předpoklad nestrannosti soudce, ve smyslu objektivního náhledu, mohla atakovat.

Kárný senát po zralé úvaze dospěl k názoru, že ani tento následek publikační činnosti kárně obviněného naplněn nebyl. Především nelze přehlédnout fakt, že **hodnocené články nepředstavují vyjádření podpory konkrétnímu politickému programu či přihlášení se k nějaké ideologii**. Na pozadí těchto článků lze jistě cítit poměrně vyhraněný názor Mgr. Z. na otázky spojené se současnou migrační situací, na takový postoj však má (jak již bylo výše konstatováno) právo každý, tedy i soudce. Kárně obviněný specifickou formou glosuje reálné společenské události, které jsou nepochybně předmětem široké společenské diskuse. Pokud použití nadsázky a ironie **přispívá k debatě veřejného zájmu**, aniž by bylo možné s dostatečnou jistotou dovodit, že tak autor činí z nízkých pohnutek (jako jsou například osobní antagonismus ke konkrétním osobám či společenským skupinám, či pouhá snaha se zviditelnit, potažmo získat touto cestou nějaký prospěch, apod.), lze takové počínání v principu akceptovat (srov. již opakovaně zmiňovaná věc *Kudeshkina proti Rusku*). Jinou otázkou je jistě forma a celkové vyznění těchto článků; o tom však bylo již pojednáno výše. Kárný senát taktéž nesdílí názor kárného navrhovatele, pokud jde o hodnocení webu www.pravyprostor.cz, jako **webu propagujícího extrémní politické názory**. Není pochyb o tom, že jde o stránky vyjadřující se velmi kriticky k současné politické a společenské situaci, dle namátkového seznámení se s jeho obsahem však rozhodně nelze tvrdit, že by zde byly publikovány články propagující názory, jež ochrany práva na svobodu projevu nepožívají (viz výše). Nadto kárně obviněný přiléhavě poukázal na fakt, že na tomto webu jsou běžně publikovány články autorů, které rozhodně nelze označit za extremisty. Jakkoli se jednotliví autoři vyjadřují ke shora uvedeným otázkám vesměs kriticky (často jde o články převzaté z jiných webů), představují široké spektrum názorů (například katolický kněz a pedagog prof. P. P.,

renomovaná ekonomka M. Š., politolog P. R., atd.).

Kárný senát nesdílí konečně ani obavy kárného navrhovatele, že hodnotové postoje kárně obviněného, seznatelné z jeho publikovaných článků, by **mohly být nevhodně spojovány s justicí jako celkem**. Především je nutno připomenout, že posuzované články, i přes jejich nevhodné vyznění a nepřípadné požití některých výrazových prostředků, obecně vzato nevybočují z mezí demokratického diskursu. Kárně obviněný se také neprezentuje jako soudce; to jej sice na straně jedné nezbavuje odpovědnosti dbát vždy a za všech okolností požadavku na zachování důstojnosti soudcovské funkce, na straně druhé však jde o kvalitativně jinou situaci, než kdyby se funkcí soudce (byť jen nepřímou) zaštiťoval, ve snaze dát svým projevům větší vážnost. Jinými slovy, soudce se může podílet na výměně politických i jiných názorů ve společnosti, nesmí však přitom vzbudit zdání oficiálního názoru zastávané funkce. O takový případ v projednávané věci nejde. Kárný senát nehodlá zlehčovat obavy kárného navrhovatele, že v případě, kdy by se Mgr. Z. jakkoli podílel na rozhodování věcí, jejichž účastníci by náleželi do skupiny osob, jež (nevhodně) ironizuje a zesměšňuje, mohly by tyto osoby mít obavy o *nestrannost* jeho rozhodování (ve smyslu objektivního pojetí), a to bez ohledu na to, zda by Mgr. Z. své názory jakkoli reálně do rozhodování projektoval (subjektivní pojetí nestrannosti). Tato hranice však v dané věci dle názoru kárného senátu překročena nebyla. Je třeba mít stále na zřeteli, že posuzované články kárně obviněného jsou zcela zjevně satirou, snahou uměleckými prostředky glosovat společenské dění. Je přitom jisté iluzorní předpokládat, že soudci obecně nemají své vlastní hodnotové preference, že nezastávají určité politické názory, či že nemají představu o tom, jak by měly být řešeny konkrétní společenské problémy. Pokud ovšem cítí potřebu tyto své názory veřejně prezentovat (což, jak již bylo uvedeno, není v principu vyloučeno), musí postupovat tak, aby tyto projevy nenavozovaly obavy o existenci nepřipustné korelace mezi jejich hodnotovými postoji a rozhodovací činností (viz § 80 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.). Lze v této souvislosti zmínit názor Ústavního soudu, vyjádřený v nálezu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10, kde konstatoval, že „[p]rofesionální (a tím i veřejnou) sféru naplňují (zásadně) veškeré aspekty osobnosti soudce objektivně způsobilé mít souvislost s výkonem jeho funkce.“ Přestože dle názoru kárného senátu kárně obviněný v obou hodnocených člancích své názory na migrační krizi a okolnosti s ní související vyjádřil (za použití umělecké licence) natolik vyhraněně, že se již pohybuje na samé hranici toho, kam by se měl soudce ve svých veřejných vyjádřeních pohybovat, jen tato skutečnost sama o sobě nemůže vést k závěru o existenci druhého následku tvrzeného kárným návrhem, a to ohrožení důvěry v nestranné rozhodování soudů. Ostatně Ústavní soud ve výše zmiňovaném nálezu dovodil, že i možná existence specifického hodnotového systému některých soudců (v jím souzeném případě presumovaná s ohledem na jejich přecházející členství v KSČ) sama o sobě nepostačuje k závěru o nedostatku jejich nezávislosti a nestrannosti; může však být v konkrétních případech důvodem pro posouzení jejich podjatosti (otázka subjektivní nestrannosti), na základě uvedení konkrétních skutečností uvedených účastníky řízení.

Lze tedy uzavřít, že publikací článků *Dopis dezorientovaného běžence a Zpráva o putování do Němec* na webu www.pravyprostor.cz kárně obviněný zaviněně porušil svou povinnost zdržet se při výkonu svých politických práv všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce, jak mu to ukládá ustanovení § 80 odst. 1 a 4 zákona č. 6/2002 Sb.

Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě

I v případě tohoto článku má kárný senát za to, že kárně obviněný podává smyšlený příběh poněkud zjednodušujícím a paušalizujícím způsobem, navozujícím zde apokalyptickou budoucnost Evropy. Na rozdíl od předcházejících článků **jde však o jednoznačnou kritiku islámského extremismu, a to na pozadí obecně známých, reálných událostí.** Se značnou nadsázkou je zde popsán postupný nástup islámských radikálů ve smyšlené evropské obci, kdy je původně sekulární vedení obce (které ovšem také není vykresleno v nikterak příznivém světle) postupně vystřídáno vládou Muslimského Bratrstva, později Talibánem a nakonec tzv. „Islámským státem“, a to při formálním dodržení demokratických procedur. Kárný senát v tomto případě spatřuje zřetelnou paralelu s událostmi, ke kterým došlo v posledních letech v některých zemích Blízkého východu a severní Afriky, byť dochází k jejich směšování a celkově zjednodušující interpretaci, za použití literární hyperboly. Takový postup lze ovšem plně odůvodnit svobodou autorské tvorby. Uvedené platí i pro jasnou alegorii vztahů mezi Izraelem a oblastí Palestinské autonomie (bombové útoky na území Izraele, stavba bezpečnostní bariéry, oddělující území Izraele od Západního břehu Jordánu). Z objektivního pohledu lze mít jistě výhrady ke zmínce o „pyrotechnickém kroužku“ místních dětí, stále je však nutno mít na zřeteli, že jde o uměleckou tvorbu kárně obviněného, kde užití takového přístupu principiálně nic nebrání.

Na rozdíl od kárného navrhovatele nespatřuje kárný senát pohoršlivou ani tu část textu, kde je popisováno sexuální otroctví jeziďských žen, kamenování křesťanů, či rituální vraždění homosexuálů. Přestože tato pasáž hodnoceného článku může některé čtenáře právem šokovat a mohou jí vnímat již za hranicí dobrého vkusu, jde opět jen o expresivně podanou alegorii s tím, co se odehrává na územích ovládaných tzv. „Islámským státem“. Pokud tedy kárně obviněný ve své výpovědi zdůrazňoval, že ve svých člancích formou satiry poukazuje na reálné události ve světě, lze v tomto případě jeho obhajobu plně přijmout. V této souvislosti je vhodné znovu připomenout, že jde o zcela evidentně satirický článek, přičemž podstatou satiry je „nekorektnost“, přehánění, často i snaha šokovat, to vše ve snaze poukázat na nějaký záporný jev; tento přístup a postoj kárně obviněného k danému tématu je přitom naprosto zřejmý a tudíž (i z pohledu autora – soudce) plně obhajitelný.

Konečně ani ke způsobu vyjadřování, užitému kárně obviněným, nelze ničeho vytknout. Na rozdíl od předcházejících článků je prost jakýchkoli vulgarit a samoučelných sexuálních či násilných narážek.

Lze tedy konstatovat, že publikací článku *Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě* na webu www.pravyprostor.cz kárně obviněný neporušil povinnosti, které pro něj, jako pro soudce, vyplývají z ustanovení § 80 odst. 1, § 80 odst. 2 písm. b) a § 80 odst. 4 zákona č. 6/2002 Sb., neboť existenci ani jednoho z kárným návrhem tvrzených škodlivých následků (ohrožení důvěry v nezávislé, spravedlivé a nestranné rozhodování soudů a narušení důstojnosti soudcovské funkce) kárný senát nedovodil.

Posouzení kárné odpovědnosti Mgr. Z. za vytýkaná jednání

Podle ustanovení § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., je kárným proviněním soudce *zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.*

Jak bylo již výše konstatováno, v případě publikace článků *Dopis dezorientovaného běžence a Zpráva o putování do Němec* kárně obviněný porušil svou povinnost zdržet se při výkonu politických práv všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce, ač pro něj tato povinnost vyplývá v obecné rovině z ustanovení § 80 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., a zejména pak z ustanovení § 80 odst. 4 tohoto zákona. Tímto jednáním tedy **naplnil skutkovou podstatu kárného provinění ve smyslu ustanovení § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.**

Tohoto jednání se kárně obviněný dopustil zaviněně, a to minimálně ve formě vědomé nedbalosti, neboť si jako soudce musel být vědom, že jeho jednání může být veřejností vnímáno jako neslučitelné s vážností a důstojností soudcovské funkce, a to tím spíše, že byl na problematičnost své předchozí publikační činnosti v minulosti kárným návrhovatelem upozorněn a byla mu za ni uložena výtka; bez přiměřených důvodů pak spoléhal, že uvedený následek nezpůsobí.

Na závěru o existenci tohoto kárného provinění nemůže ničeho změnit ani fakt, že kárný senát neshledal existenci druhého následku vytýkaného jednání ve smyslu kárného návrhu. Skutek je doktrinálně vymezen jako určitá událost ve vnějším světě, charakterizovaná jednáním a jeho následkem; totožnost skutku je přitom zachována tehdy, existuje-li shoda alespoň mezi jednáním uvedeným v (kárném) návrhu a jednáním, za který je (kárně) obviněný uznán vinným (kárným) rozhodnutím (tedy bez ohledu na to, zda jsou tímto rozhodnutím dovozeny i totožné následky). Kárný senát taktéž není vázán popisem skutku ve smyslu jeho vyjádření v kárném návrhu; podstatné je, aby bylo rozhodnuto o podstatě vytýkaného jednání. I tato podmínka je v daném případě splněna.

Za této situace tedy kárný senát uznal kárně obviněného ve smyslu ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., vinným ze spáchání kárného provinění za skutky uvedené ve výroku I. tohoto rozhodnutí.

Pokud jde o zbývající skutek, tedy publikování článku *Zpráva evropského komisaře o stavu lidských práv v Musulmanské Lhotě*, zde kárný senát dospěl k závěru, že vytýkané jednání není kárným proviněním; podle ustanovení § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., tedy v tomto rozsahu Mgr. Z. kárného obvinění zprostil.

Kárné opatření

Při úvaze o uložení konkrétního kárného opatření za skutek uvedený ve výroku I. tohoto rozhodnutí kárný senát jako polehčující okolnost vyhodnotil fakt, že jde o první

kárné provinění Mgr. Z. Jeho práce soudce je přitom samotným kárným navrhovatelem hodnocena jako velmi dobrá a bezproblémová. Kárný senát rovněž zohlednil fakt, že vše nasvědčuje závěru, že postihovaných skutků se kárně obviněný dopustil v souvislosti se svým zájem o veřejné dění, přičemž publikací článků se snažil uměleckými prostředky poukázat na problémy, které reflektuje i značná část společnosti. Kárně obviněnému rovněž polehčuje zjištění, že se kárného provinění dopustil pouze ve formě nedbalosti. Bez významu pak není ani skutečnost, že jde o první případ, kdy je jako kárné provinění posuzována publikační činnost soudce. Je tedy evidentní, že dosud nebyly vnitrostátní kárnou judikaturou naznačeny konkrétní hranice, za něž by soudce v této oblasti neměl zacházet, což v dané věci do určité míry problematizuje podmínku předvídatelnosti právní normy, jak byla vyložena výše.

Jako okolnost přitěžující naopak kárný senát vyhodnotil zjištění, že kárně obviněný svým jednáním prakticky navázal na své předchozí jednání (publikační činnost obdobného typu), za které mu již byla uložena výtka. Neprokázal tedy ve vztahu k předchozí výtce dostatečnou sebereflexi, neboť si musel být vědom, že se svou publikační činností již v některých případech pohyboval za akceptovatelnou hranicí, a přesto v publikování článků bez výraznějších změn pokračoval.

Intenzita konstatovaného kárného provinění je tedy v nyní posuzovaném případě na samé spodní hranici, odůvodňující ještě uložení kárného opatření. Postačí tedy uložení nejmírnějšího kárného opatření, kterým je uložení důtky, ve smyslu ustanovení § 88 odst. 1 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb.; podle ustanovení § 9 odst. 2 *in fine* zákona č. 7/2002 Sb., není kárný senát v této otázce obsahem kárného návrhu vázán.

Kárný senát považuje v této souvislosti za vhodné zdůraznit, že i když uložení kárné opatření vyznívá oproti navrhovanému opatření pro kárně obviněného příznivěji, neznamená to, že by podání kárného návrhu nemělo dostatečné opodstatnění. Je třeba zdůraznit, že kárný navrhovatel byl při jeho podání veden především snahou judikatorně vymezit limity, které by soudci ve svých veřejných vyjádřeních neměli v zájmu zachování dobré pověsti justice překračovat. Tomu odpovídá i fakt, že i přes jeho přesvědčení, že v dané věci kárně obviněný tyto hranice překročil, navrhoval uložení jen mírného kárného opatření.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. června 2016

Mgr. Radovan Havelec
předseda kárného senátu